Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. V. Gîrleanu)
Dosarul nr. 2r-1715/23 (2-23040854-02-2r-18052023)

D E C I Z I E

19 iunie 2023 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău

Având în componenţa sa:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Sîrbu Victoria
Judecătorii Dulghieru Dorin și Cotorobai Vitalie

examinând în ordine de recurs, recursul declarat de către ***** împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 11 aprilie 2023, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către ***** împotriva lui *****, intervenient accesoriu Direcţia municipală pentru protecţia drepturilor copilului privind desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei pentru întreținerea copilului minor,

Audiind raportul judecătorului Sîrbu Victoria, în baza materialelor cauzei civile și a argumentelor recursului, Colegiul Civil

C O N S T A T Ă:

Poziția instanței de fond:

La data de 17 martie 2023 *****, prin intermediul avocatului Canja Alexandru, a depus o cerere de chemare în judecată împotriva lui *****, intervenient accesoriu Direcţia municipală pentru protecţia drepturilor copilului privind desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei pentru întreținerea copilului minor.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 24 martie 2023, nu s-a dat curs cererii de chemare în judecată înaintată de avocatul Canja Alexandru, reprezentantul potențialei reclamante ***** și s-a comunicat Pituşcan Valeriei, prin intermediul avocatului Canja Alexandru, despre necesitatea înlăturării neajunsurilor menționate, acordându-i un termen de 7 zile din momentul primirii copiei de pe încheiere.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 11 aprilie 2023, s-a restituit cererea de chemare în judecată depusă de către ***** împotriva lui *****, intervenient accesoriu Direcţia municipală pentru protecţia drepturilor copilului privind desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei pentru întreținerea copilului minor, în temeiul art. 171 alin. (2) CPC.

Solicitarea recurentului:

La data de 25 aprilie 2023 ***** a declarat cerere de recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 11 aprilie 2023, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii primei instanţe, cu remiterea cauzei spre judecare în fond.

La data de 18 mai 2023 cauza dată a fost repartizată judecătorului Sîrbu Victoria, membrii completului fiind judecătorii Dulghieru Dorin și Cotorobai Vitalie.

Argumentele părților:

În motivarea cererii de recurs a indicat că, referitor la numărul de telefon şi alte date de contact ale reclamantei persoana fizică, aceasta de la depunerea cererii de chemare în judecată şi până în prezent este reprezentată de avocat, în baza mandatului avocaţial cu toate drepturile legale înserate, cererea semnată şi înregistrată, deasemenea de avocatul Canja Alexandru. Conform, conţinutului cererii de chemare în judecată şi mandatului avocaţial este indicat numărul de telefon, adresa juridică/fizică şi adresa electronică.

Menționează recurentul că, referitor la informaţia cu privire la numărul de telefon, număr de fax, poştă electronică sau alte date de contact ale pârâtului, legiuitorul menţionează că respectiva informaţie se indică, dacă reclamantul dispune de aceste date şi nu constituie, o obligaţie a reclamantei ca să le indice, altfel vor fi consecinţe.

Indică că, reprezentantul reclamantei a recepţionat la data de 27.03.2023, încheierea instanţei de judecată privind înlăturarea neajunsurilor menţionate, în termen de 7 zile, astfel, la data de 29.03.2023, reprezentantul reclamantei a înregistrat în cancelaria instanţei de judecată, cererea de înlăturarea a neajunsurilor, unde a adus la cunoştinţă, originalul achitării taxei de stat suplimentare în mărime de 40 lei, la cererea de înlăturare, a fost anexat ordinul de plată seria nr. din 29.03.2023, în original, pentru a fi pusă pe rolul şi spre examinare cererea de chemare în judecată.

Relatează recurentul că, în ceea ce privește concluziile primei instanțe precum că avocatul l-a văzut pe pârâtul *****, astfel urmează a fi puse la dispoziţia instanţei, numărul de telefon, numărul de fax, poşta electronică sau alte date de contact ale pârâtului, aceasta este o constatare nefondată, deoarece avocatul a confirmat copia buletinului de identitate a pîrîtului *****, conform exemplarului prezentat de reclamantă în copie confirmată de aceasta şi în format de poză conform originalului, respectiv, careva întîlniri cu pîrîtul nu au avut loc, iar constatarea instanţei de judecată este bazată pe presupuneri şi nu pe adevăr.

Consideră că, potrivit cererii din 29.03.2023, reclamanta *****, a înlăturat în termenul legal, neajunsurile constatate de instanţă. Astfel că acţiunile recurentului de depunere a cererii de chemare în judecată cu argumentele şi anexele corespunzătoare, a fost realizată cu bună-credinţă şi conform legii, însă ignorată în totalitate de instanţa de fond.

Verificarea termenului de declarare a recursului:

În conformitate cu prevederile art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

La caz, Colegiul Civil a constatat cu certitudine că, încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 11 aprilie 2023 a fost contestată în ordine de recurs de către ***** la data de 25 aprilie 2023.

Astfel, raportând la normele legale precitate la circumstanțele speței, Colegiul civil

consideră că recursul declarat de către *****, este depus în interiorul termenului legal.

Aprecierea instanței de recurs:

Studiind recursul declarat și materialele cauzei, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ consideră că recursul este întemeiat şi urmează a fi admis, cu casarea încheierii instanţei de fond şi restituirea cauzei spre rejudecare din faza primirii cererii de chemare în judecată, reieșind din următoarele motive.

Conform art. 424 alin.(1) CPC, curţile de apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii.

Potrivit prevederilor art. 426 alin.(3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinţei la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul şi să caseze integral sau parţial încheierea, restituind cauza spre rejudecare.

Astfel, actele cauzei atestă că, la data de 17 martie 2023, ***** a depus prezenta cerere.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 24 martie 2023, nu s-a dat curs cererii de chemare în judecată înaintată de avocatul Canja Alexandru, reprezentantul potențialei reclamante ***** și s-a comunicat Pituşcan Valeriei, prin intermediul avocatului Canja Alexandru, despre necesitatea înlăturării neajunsurilor menționate în încheiere și anume: indicarea numărului de telefon şi alte date de contact ale reclamantei persoană fizică, indicarea numărului de telefon, numărului de fax, poşta electronică sau alte date de contact ale pârâtului ***** și dovada achitării taxei de stat în mărime de 40 lei, acordându-i un termen de 7 zile din momentul primirii copiei de pe încheiere.

Încheierea din 24 martie 2023 a fost recepționată de către ***** la data de 27 martie 2023.

La data de 29 martie 2023 ***** a depus o cerere la adresa Judecătoriei Chișinău, sediul Centru prin care a solicitat anexarea la materialele cauzei a bonului taxei de stat. (f.d.16-17)

În consecință, prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 11 aprilie 2023, s-a restituit cererea de chemare în judecată depusă de către ***** împotriva lui *****, intervenient accesoriu Direcţia municipală pentru protecţia drepturilor copilului privind desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei pentru întreținerea copilului minor, în temeiul art. 171 alin. (2) CPC.

Nefiind de acord cu încheierea primei instanțe, la 25 aprilie 2023 ***** a contestat-o cu recurs, invocând argumentele expuse mai sus.

Colegiul civil consideră criticile recurentei din recursul depus ca fiind întemeiat, iar încheierea primei instanțe neîntemeiată și pasibile casării, reieșind din următoarele motive.

Colegiul civil reiterează că, norma art. art. 171, 166-167 Codul procedură civilă, obligă pe de o parte subiectul activ de a respecta condițiile de formă și conținut ale cererii de chemare în judecată, iar pe de altă parte menționează soluțiile de reacție a

judecătorului la faza de intentare, una din opțiuni fiind, lăsarea cererii fără curs și, corespunzător, restituirea pentru lipsa de reacție la remedierea solicitată.

În conformitate cu prevederile art. 171 alin.(1) CPC, instanţa după ce constată că cererea a fost depusă în judecată fără a se respecta condiţiile art. 166 şi art. 167 alin.(1) lit. lit. a), b), c) şi e) CPC, judecătorul emite, în cel mult 5 zile de la repartizarea cererii, o încheiere pentru a nu se da curs cererii, comunicând persoanei care a depus cererea acest fapt de încălcare şi acordîndu-i un termen rezonabil pentru lichidarea neajunsurilor.

Potrivit art. 166 alin. (2) lit. b^1) și c^1)CPC, în cererea de chemare în judecată se indică:

b^1) numărul de telefon şi alte date de contact ale reclamantului persoană fizică; numărul de telefon, adresa electronică înregistrată în Programul integrat de gestionare a dosarelor şi alte date de contact ale reclamantului persoană juridică;

c^1) numărul de telefon, numărul de fax, poşta electronică sau alte date de contact ale pîrîtului, în cazul în care reclamantul dispune de aceste date.

În conformitate cu prevederile art. 171 alin.(2) CPC dacă persoana care a depus cererea îndeplineşte în termen toate cerinţele enumerate în încheierea judecătorului, cererea se consideră depusă la data prezentării iniţiale în judecată. În caz contrar, ea nu se consideră depusă şi, împreună cu actele anexate, se restituie reclamantului printr-o încheiere judecătorească ce poate fi atacată cu recurs.

Instanța de recurs ține să că la caz este eronată soluția primei instanțe materializată prin încheierea din 11 aprilie 2023, referitor la necesitatea restituirii cererii de chemare în judecată a reclamantei Pitușcan Valeriei pe motiv că ultima nu a indicat datele sale de contact, precum și datele de contact ale pârâtului, or, pe primul subiect, la caz urmează a se preciza că în cadrul prezentului proces ***** este reprezentată de către avocatul Canja Alexandru, care a indicat datele de contact ale ultimului, iar în aceste condiții în opinia Colegiului civil nu mai este necesară indicarea datelor de contact ale reclamantei, or aceste neajunsuri au fost acoperite prin indicarea datelor de către avocat.

Cu referire la concluziile primei instanțe, precum că avocatul Canja Alexandru l-ar fi văzut pe *****, Colegiul civil consideră că acestea urmează a fi apreciate critic, or după cum se observă din materialele cauzei copia buletinului pârâtului este redactată într-un format distinct de cel al reclamantei, iar după cum a explicat reprezentantul recurentei-reclamantă, acesta a fost transmis de către reclamantă avocatului printr-o poză fotografică. Totodată, instanța de recurs accentuează că legiuitorul la stabilirea cerinței prevăzută de art. 166 alin. (2) lit. c^1) CPC a condiționat faptul prezentării datelor de contract ale pârâtului doar în situația în care reclamantul dispune de aceste date. La caz nu există absolut nici un indiciu că reclamanta ***** sau reprezentantul acesteia, avocatul Canja Alexandru dispun de astfel de informație.

În ceea ce privește a treia cerință statuată prin încheierea din 24 martie 2023, după cum denotă materialele cauzei ***** și-a onorat obligația privind achitarea taxei de stat, or la data de 29 martie 2023 ultima a prezentat ordinul de încasare a numerarului nr. MHUH-B200 din 29.03.2023 în mărime de 40 lei.

Subsecvent, Colegiul civil reține că prima instanță eronat a concluzionat faptul că reclamanta nu a îndeplinit în termen cerințele și nu a înlăturat neajunsurile reflectate în

încheierea din 24 martie 2023, dat fiind faptul că obligarea de a prezenta datele de contact ale pârâtului reprezintă o obligație facultativă și care este condiționată de deținerea de către partea reclamantă al datelor pârâtului, ceea ce nu s-a atestat în prezenta cauză.

Astfel, s-a stabilit cu certitudine că prin restituirea cererii de chemare în judecată, instanța nu a ținut cont de rolul instanței în vederea asigurării exercitării unor drepturi constante și corecte aplicate în egalitate față de părți, riscând a-i încălca recurentei dreptul de acces la justiţie prevăzut de art.6 CtEDO. Ori, recurenta este predispusă să-și exercite dreptul său – prin folosirea căii de atac, doar că nu i se creează condiții în aceste sens.

În consecință, Colegiul civil notează, că dreptul de acces la un tribunal constituie un element inerent al tuturor garanțiilor procedurale prevăzute în Convenție (CtEDO, hotărârea Campbell şi Fell vs. Marea Britanie din 25.02.1982).

Drepturile fundamentale trebuie garantate într-o manieră concretă şi reală, iar nu iluzorie şi teoretică, imposibilitatea concretă de sesizare a unei instanțe de către persoana interesată constituie o încălcare a dreptului acesteia de acces la justiție (CtEDO, hotărârea Airey vs. Irlanda din 09.10.1979).

În atare ordine de idei, faptele relatate generează casarea încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 11 aprilie 2023, or, menținerea acesteia, în condițiile enunțate, ar constitui o încălcare a dreptului reclamantei ***** de a dispune de drepturile sale procedurale în condițiile normelor în vigoare, care sunt garantate şi de Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, precum şi îngrădește accesul la justiție.

Mai mult ca atât, instanța de judecată constatând lipsa temeiurilor de încălcare a recurentului în exercitarea drepturilor procedurale, urmează să acorde facilități rezonabile de fapt şi de drept pentru a accede la o instanță, adică trebuie să asigure efectivitatea dreptului de acces.

Astfel, soluția adoptată de instanța de fond prin încheierea contestată nu este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 CtEDO, care statuează că orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public şi într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă şi imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor şi obligațiilor sale cu caracter civil.

Constituţia Republicii Moldova la art. 20 prevede că orice persoană are dreptul la satisfacţie efectivă din partea instanţelor judecătoreşti competente împotriva actelor care violează drepturile, libertăţile şi interesele sale legitime.

Instanţa de recurs constată că aceste prevederi legale n-au fost respectate de instanţa de fond la pronunţarea încheierii din 11 aprilie 2023.

Din aceste motive şi având în vedere că erorile judiciare nu pot fi corectate de instanţa de recurs şi că normele de drept procedural au fost aplicate eronat de instanţa de fond, Colegiul civil consideră necesar de a admite recursul declarat şi de a casa integral încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 11 aprilie 2023 cu restituirea cauzei spre rejudecare în prima instanţă, în același complet de judecată, la faza primirii cererii depuse de către *****.

În conformitate cu art. art. 427 lit. b), 428 CPC, Colegiul civil, comercial şi de

contencios administrativ,

D E C I D E:

Se admite recursul declarat de către *****.

Se casează încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 11 aprilie 2023, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către ***** împotriva lui *****, intervenient accesoriu Direcţia municipală pentru protecţia drepturilor copilului privind desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei pentru întreținerea copilului minor, cu restituirea cauzei spre rejudecare, în aceeași instanță, în același complet de judecată, la faza primirii cererii de chemare în judecată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii

Preşedintele şedinţei, judecătorul Sîrbu Victoria

Judecătorii: Dulghieru Dorin

Cotorobai Vitalie